

ARKEOLOGI

Flarkenbor söker svar om gåtfullt fynd

ÄNÄSET · Bybor blir arkeologer i sommar.

Hur kan ett bronsåldersspänne från Skåne eller Danmark ha hamnat i Flarken? Och finns det något mer begravt på den gamla sandbanken mitt i byn? Den arkeologiska gåtan kanske kan få sin lösning i sommar.

Det var i samband med att Henry Jonsson skulle bygga en ny ladugård 1937 som hans far hittade spännet. De tyckte inte det var så märkvärdigt och förvårade det på ett skåp hemma, tills en arkeolog fick nys om saken. Numera finns spännet på Historiska museet och en kopia på Västerbottens museum.

– Det är fantastiskt att det har hittats här. De flesta fynd har gjorts i Danmark och Skåne, men det här är det enda i Norrland, säger Thomas Larsson, professor i arkeologi vid Umeå universitet.

Ovanliga

Bronsåldersföremål är överhuvudtaget mycket ovanliga i norr.

– Jag tror det finns sammanlagt fem fynd i hela Västerbotten, säger Thomas Larsson.

Under tre dagar i juni

FLARKENBOR.

Siv Bergström, Vivi Aretorn, Jens Andersson och Martin Wiklund var nyfikna på vad Thomas Larsson hade att säga om utgrävningen.

FOTO: ULRIKA ANDERSSON

ska museet genomföra en utgrävning i området vid fyndplatsen, en bit bakom kapellet i byn. Ladugården är numera riven och området har istället intagits av tät sly. Personal från museet och universitetet ska delta, liksom studenter och ett tiotal Flarkenbor.

– Det finns bybor som är intresserade av att delta. Det blir spännande, säger Vivi Aretorn, byålderman.

Få förklaring

Syftet med utgrävningen är att försöka få en förklaring till mysteriet med spännet.

– Fyndet är unikt på flera sätt. Plattan är exempelvis ovanligt tjock och spiralmönstret är inte lika bra som på plattor som hittats söderöver. Egentligen är det en halvdålig kopia, säger Thomas Larsson.

Österifrån

Något som också förbryllar är att analyser av bronset visar att det kommer någonstans österifrån, från Finland eller Ryssland. Men där finns inga fynd av spännen.

– Så vi har egentligen en dansk form och råvaror

VARFÖR?

”Hade man det för att vara i fred från karlarna?”

Vivi Aretorn spekulerar i varför spännet var så stort och försett med pigg.

från Ryssland som möts i Flarken, säger Thomas Larsson, som även tror att det är möjligt att stöta på fynd från järnåldern och medeltiden på platsen.

ULRIKA ANDERSSON

FAKTA

Flarkensspännet

- Den korrekta benämningen är bälteplatta.
- Tillverkad i brons och utsmydd med spiralornamentik.
- Från cirka 1300 före Kristus.
- Väger ett halvt kilo och är 19 centimeter i diameter.
- Plattan är rund och i dess mitt finns en utstående pigg.
- Den kan ha använts som prydnad och statussymbol av kvinnor.
- Gjuten i en lerform.
- Ett danskt fynd visar att bälteplattor kan ha burits på magen tillsammans med en kortärmad kort topp och en knälång kjol av snören.